

66 ความเข้มแข็งของคนในหมู่บ้านเป็นสิ่งสำคัญ ถ้าคนในชุมชนช่วยกันคิด ช่วยกันรับผิดชอบร่วมกัน การพัฒนาชุมชนก็จะเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และเกิดความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน...เป็นการสะท้อนจาก ประดิษฐ์ อดมมา ผู้ใหญ่

บ้าน บ้านแม่กำปอง ต.ห้วยแก้ว อ.แม่เอน จ.เชียงใหม่ ถึง "หัวใจสำคัญการเป็นชุมชนเข้มแข็ง" ซึ่งที่บ้านแม่กำปองแห่งนี้ นอกจากจะเป็นหมู่บ้านโฮมสเตย์เพื่อการท่องเที่ยวแล้ว ก็ยังเป็น "กรณีศึกษา" ให้กับหลาย ๆ พื้นที่...

ในการขับเคลื่อนตามแนวนโยบายภาครัฐ "นำทรัพยากรท้องถิ่นมาพัฒนาเพื่อต่อยอด" "สร้างรายได้-สร้างมูลค่าเพิ่ม" ให้กับชุมชน...

จากคำบอกเล่าของ ประดิษฐ์ ผู้ใหญ่บ้าน... บ้านแม่กำปองมีจำนวนครัวเรือนทั้งหมดประมาณ 134 หลังคาเรือน โดยที่ตั้งของหมู่บ้านแห่งนี้ตั้งอยู่ท่ามกลางขุนเขา จึงทำให้มีทรัพยากรธรรมชาติทั้งทรัพยากรด้านน้ำ และป่าไม้ ที่อุดมสมบูรณ์ที่สุดอีกแห่งหนึ่งในพื้นที่ภาคเหนือ โดยชาวบ้านที่นี่มีวิถีชีวิตที่เรียบง่าย และมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ... ที่ต่อมาได้กลายเป็น "เสน่ห์ดึงดูดใจ" ให้ผู้คนภายนอกอยากที่จะเข้าไปสัมผัสบรรยากาศที่บ้านแม่กำปองแห่งนี้

จนหมู่บ้านกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ มีนักท่องเที่ยวแวะเวียนเข้าไปไม่ขาดสาย... อย่างไรก็ตาม กว่าจะกลายเป็น "หมู่บ้านแม่กำปอง" ที่กลายเป็น

เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ขึ้นชื่อนั้น ในอดีตพื้นที่นี้ก็เคยมีวิกฤติไม่แตกต่างจากชุมชนแห่งอื่น ๆ โดยเคยประสบปัญหาจากการ "เผาป่าเพื่อทำไร่เลื่อนลอย" จนทำให้ทรัพยากรธรรมชาติร่อยหรอลงไป แต่ต่อมาชาวบ้านได้หันกลับมาให้ความสนใจเรื่องของการอนุรักษ์ป่าไม้ และเกิดความหวงแหนผืนป่ามากขึ้น หลังจากได้นำ "แนวคิดการท่องเที่ยวโดยชุมชน" เข้ามาใช้ โดยชาวบ้านต่างก็พอใจที่ตนเองมีรายได้เพิ่มขึ้นจากเรื่องนี้ ซึ่งกล่าวได้ว่า... "ทำ 1 แต่ได้ถึง 2" เพราะนอกจากจะมีรายได้แล้ว ทรัพยากรป่าไม้ที่มีคุณค่าก็ไม่ถูกทำลายด้วย...

"สมัยรุ่นปู่ย่าตายาย ชาวบ้านแม่กำปองจะทำไร่เลื่อนลอยเป็น

หลัก ซึ่งวิธีทำเกษตรแบบนี้จะต้องเผาป่า เพื่อเอาพื้นที่มาเพาะปลูก จนเมื่อ 20 ปีที่แล้ว ชาวบ้านเริ่มตระหนักถึงผลเสียในเรื่องนี้ จึงเลิกเผาป่าเลิกทำไร่เลื่อนลอย โดยหันมาทำอาชีพเก็บใบเมี่ยง หรือใบชา และปลูกกาแฟ เป็นอาชีพหลักแทน"...ผู้ใหญ่บ้านคนเดิมระบุ พร้อมกับกล่าวอีกว่า... เรื่องป่าไม้นั้น หลังจากเลิกทำไร่เลื่อนลอยแล้ว ก็มีการรณรงค์เพื่อสร้างความเข้าใจกับชาวบ้านให้รู้ถึง "ความสำคัญของป่าไม้" ว่า... หมู่บ้านแม่กำปองจะอยู่ได้ก็ด้วย

มีป่า เพราะ น้ำที่ใช้สอยกันนั้นก็เกิดจากป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์ ถ้าไม่มีป่าก็ไม่มีน้ำใช้สมบูรณ์ ดั่งนั้น ทุกคนในหมู่บ้านจะต้องช่วยกันดูแลในเรื่องนี้

จนกลายเป็น “ชุมชนกอนุรักษ์” โดยไม่รู้ตัว...

ประดิษฐ์ กล่าวอีกว่า... หลังจากน้ำเรื่อง “การท่องเที่ยวโดยชุมชน” มาใช้ขับเคลื่อน ชาวบ้านก็ยังเห็นความสำคัญของทรัพยากรป่าไม้เพิ่มมากขึ้น โดยชาวบ้านค้นพบว่า... “ป่าไม้ วิถีชีวิต และวัฒนธรรม” คือ “สินค้าเกรดเอ” ของชุมชนแม่กำปองแห่งนี้ ที่สามารถ

ใช้ประโยชน์ไปพร้อม ๆ กับการทำงานเชิงอนุรักษ์ได้ ซึ่งที่ผ่านมามีจุดนี้

แล้วว่า... ได้ผลจริง!!! เพราะไม่เพียงช่วยรักษาทรัพยากรธรรมชาติ แต่ยังทำให้ชุมชนมีรายได้อีกด้วย จนหลายคนปลดหนี้สินได้จากเรื่องนี้ ปัจจุบัน บ้านแม่กำปอง ถูกยกเป็น “หมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์” ภายใต้โครงการประชารัฐ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มงานการท่องเที่ยวโดยชุมชน โดยมีบริษัท ประชารัฐรักสามัคคีเชียงใหม่ (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด เข้าไปช่วยวางแผนทางในเรื่องนี้ให้ ทั้งจัดหาทุนจากภาครัฐและเอกชน เพื่อสนับสนุนการปรับปรุงศูนย์การเรียนรู้

รู้ให้มีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกเพิ่มขึ้น ปรับปรุงภูมิทัศน์ให้มี **ความเป็นเอกลักษณ์ สอดคล้องกับวิถีชีวิตดั้งเดิม** ของชุมชน อันจะนำมาซึ่งการ...

สร้างรายได้ให้กับชุมชนอย่างยั่งยืน...

ทั้งนี้ ผลจากการดำเนินงาน ภายใต้การขับเคลื่อนโดยโครงการฯ ทำให้บ้านแม่กำปองเกิดการพัฒนาดังต่อเนื่อง จนได้รับรางวัลการันตีมากมาย อาทิ... รางวัลชนะเลิศหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อยู่เย็น เป็นสุข, รางวัลศูนย์เรียนรู้ชุมชนดีเด่นระดับจังหวัด ปี 2558 จากโครงการขยายผลหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ กระทรวงมหาดไทย และปี 2560 นี้ก็ได้เข้าร่วมโครงการยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนงานของกรมการพัฒนาชุมชน โดยมีการจัดตั้งสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน และโครงการส่งเสริมการสร้างสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้านขึ้น ซึ่งจะอิง “เสริมความมั่นคงให้ชุมชน” แห่งนี้

กับ “บ้านแม่กำปอง” ที่ถูกยกเป็น “กรณีศึกษาชุมชนเข้มแข็ง” นี้ ทาง อภิชาติ โตติลกเวชช์ อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน ได้ระบุไว้ว่า... บ้านแม่กำปองเป็นอีกหนึ่งพื้นที่กรณีศึกษาของการเป็นหมู่บ้านพอเพียงที่มีความเข้มแข็ง โดยจุดเด่นของที่นี่ นอกจากมีทรัพยากรท้องถิ่นที่สมบูรณ์ และมีการจัดการที่ดีแล้ว เบื้องหลังความสำเร็จที่สำคัญอยู่ที่ **“ความร่วมมือร่วมใจของคนในชุมชน”** ที่ทำให้เกิดการพัฒนาดังต่อเนื่อง จนกลายเป็น “พื้นที่ต้นแบบประชารัฐ”...

ที่ไหนที่นั่น... ขอเพียงมีการ “ร่วมมือ-ร่วมใจ” “ความสำเร็จเกิดขึ้นได้”... รวมถึงกับชุมชน และ “แม่กำปอง”... นี้ก็อีกหนึ่งตัวอย่าง.